

////////////////////////////////////

COVID-19 - Welzijnssectoren

Aanbevelingen rond schoonmaak en desinfectie

Versie: 23 juli 2020

////////////////////////////////////

Inhoudstafel:

1	Inleiding	1
2	Reiniging en desinfectie.....	1
3	Ontsmettingsproducten	3

1 INLEIDING

Hieronder vindt u een aantal algemene aanbevelingen rond schoonmaak en desinfectie in het kader van de Covid-19 epidemie.

Voor de meest actuele versie van deze aanbevelingen:

Raadpleeg <https://www.departementwvg.be/covid-19-richtlijnen-naar-welzijnssectoren>

2 REINIGING EN DESINFECTIE

Reinig eerst (= schoonmaken met water en schoonmaakmiddel) en desinfecteer daarna (=met ontsmettingsmiddel), tenzij er gewerkt wordt met een combinatieproduct (reinigingsmiddel met desinfectans). Het belangrijkste deel van het reinigen en desinfecteren is het reinigen zelf.

Voor desinfecterende producten moet u nagaan of ze werkzaam zijn tegen COVID-19: het middel moet daartoe bacterie-, schimmel- en virusdodend zijn én voldoen aan de normering EN 14476 (zie punt 3).

Werk steeds van boven naar onder (eerst de contactoppervlakken, daarna de vloer) en van proper naar vuil (eerst de kamer zelf en daarna het sanitair). Gebruik aparte doeken voor meubilair en voor sanitair binnen dezelfde kamer. Gebruik voor elke kamer propere schoonmaakdoeken én wissel ze zo nodig vaker bij sterke bevuilding.

- **Werkwijze voor ontsmetting**

1. Reinigen (steeds met water en schoonmaakmiddel, niet met droge doeken)
2. Spoelen (proper water)
3. Desinfecteren/ontsmetten (met geschikt desinfectiemiddel tegen COVID-19 – zie punt 3)

Opmerking: een combinatieproduct (reiniging én desinfectie) combineert bovenstaande stappen in één bewerking en is dan ook sterk aan te raden.

- **Te gebruiken producten/persoonlijke beschermingsmiddelen:**
 - Schoonmaak: elk schoonmaakmiddel voor interieur beschikbaar in de winkel
 - Desinfectie:
 - Toestellen (telefoon, laptop...): gebruik een oplossing met minstens 70% ethanol. Wrijf in met een (papieren) doek en laat drogen (zie punt 3).
 - Kleine contactoppervlakken: specifieke desinfectiemiddelen of ethanol 70% oplossing. Bij gebrek aan voorgaande kan men gebruik maken van een chloor-oplossing 0,1% (zie punt 3)
 - Beschermingsmateriaal bij schoonmaak: handschoenen, mondkap, en indien beschikbaar gezichts masker (of veiligheidsbril).

- **Schoonmaken van vloeren:**
 - Het gebruik van een stofzuiger wordt afgeraden (de kleine virusdeeltjes kunnen door het stofzuigen terug in de lucht worden verspreid).
Voor tapijten kunt u een stoomreiniger of speciale tapijtreiniger gebruiken, indien deze niet beschikbaar is, dan wordt het tapijt voorlopig niet gereinigd (of nog beter: verwijder waar mogelijk de tapijten)
 - Voor gladde oppervlakken wordt een dweil of mop gebruikt.
 - Reinig en desinfecteer minstens één keer per dag, bij uitbraak van een besmetting twee keer:
 - Reinigen met water en schoonmaakmiddel
 - Spoelen met proper water
 - Desinfecteer met een specifiek desinfectiemiddel of chloor-oplossing van 0,1% (zie punt 3)

- **Schoonmaken van contactoppervlakken:**
 - Contactoppervlakken = alle oppervlakken waar meerdere personen mee in contact komen (extra aandacht bij gebruik van gemeenschappelijke delen: gemeenschappelijke keuken, gemeenschappelijke eetruimte, gemeenschappelijk sanitair...). Bijvoorbeeld (maar niet limitatief): inkomhal, schakelaars, deur- en raamklinken, knoppen van het kookvuur of de microgolf, het keukenblad, tafels, stoelen, bedden (bij gedeeld gebruik), toilet (WC-bril + doorspoelknop + lavabo), douchestang, kranen, deksel vuilnisbak ...
 - Contactoppervlakken minstens één maal per dag reinigen en desinfecteren, bij voorkeur twee maal per dag. Lijst deze contactoppervlakken op en spreek met medewerkers en gebruikers af wie dit opneemt.
 - De toiletten reinigt en desinfecteert u minstens twee maal per dag

- **Materiaal voor schoonmaak**
 - Ideaal is het gebruik van microvezeldoeken (eigenschap dat ze vuil heel goed opnemen)
 - Gebruik aparte schoonmaakdoeken en vers water voor elke ruimte
 - Was de poetsdoeken en dweilen na elk gebruik op minstens 60°C (minstens 30 minuten) en droog ze daarna in de droogkast. Indien niet mogelijk: was op 40°C en droog in de droogkast.

- **Wassen van beddengoed en kleding:**
 - Beddengoed minimum éénmaal per week wassen.
 - Best wassen op 60°C gedurende minimum 30 minuten en drogen in de droogkast
Indien niet mogelijk: wassen op 40°C en drogen in droogkast
 - Vervoer van de was kan in een gesloten plastic zak of een afsluitbare plastic bak

- Vermijd dat propere was en vuile was met elkaar in contact komen. Voor het uithalen van de propere was, de buitenkant van de wasmachine reinigen en desinfecteren (zodat de propere was niet terug besmet wordt)
- Matrassen: gebruik bij voorkeur matrassen met een plasticen hoes die gemakkelijker te desinfecteren zijn (het is vooral van belang om de matras te desinfecteren als iemand anders deze gaat gebruiken).
Indien niet voorhanden: gebruik een geplastificeerde matrasbeschermer.
- Lakens worden maar door één persoon gebruikt en moeten gewassen worden voor ze door iemand anders gebruikt worden.
- Keukenhanddoeken en ander textiel dat gedeeld gebruik wordt, moeten dagelijks gewassen worden (bij voorkeur op 60°C, gedurende minimum 30 minuten).
- Handdoeken zijn enkel voor persoonlijk gebruik.
- Beschermingsmateriaal bij het wassen:
 - Vuile was insteken kan zonder handschoenen, maar u dient daarna grondig de handen te wassen;
 - Indien u wel handschoenen gebruikt: gebruik bij voorkeur wegwerphandschoenen. Bij gebruik van herbruikbare handschoenen: ontsmet deze na gebruik (0,1% chloor-oplossing of andere).
- **Besprek met de cliënten en medewerkers wat haalbaar is in de werking**
 - Regelmatig schoonmaken en desinfecteren is belangrijk om besmettingen te vermijden
 - Bekijk samen met cliënten en medewerkers welke maatregelen haalbaar zijn om ook in praktijk te realiseren, maak hier duidelijke afspraken rond en spreek elkaar erop aan.
 - Regelmatig evalueren/ herhalen van de afspraken indien nodig.
- **Organiseer vorming en ondersteuning op de werkvloer voor poetspersoneel.** Ook wanneer u gebruik maakt van een externe poetsfirma, moet u nagaan of zij op de hoogte zijn van de richtlijnen en bvb. de juiste producten gebruiken.

3 ONTSMETTINGSPRODUCTEN

Nooit producten mengen! Hierdoor kunnen chemische reacties ontstaan en dat kan schadelijk zijn voor de gezondheid.

Het wordt sterk aangeraden om een gecombineerd reinigings- en ontsmettingsmiddel aan te schaffen, zeker omdat dit minder arbeidsintensief is. Indien een dergelijk middel (nog) niet voor handen is, kan men in afwachting gebruik maken van alcoholoplossingen (min.70%) voor kleine contactoppervlakken (deurklinken, schakelaars, toetsenborden...) of chlooroplossingen voor grote contactoppervlakken (vloeren ...).

Waar moet rekening mee gehouden worden bij de keuze van **desinfecterende of combinatie reinigings-en desinfecterende middelen:**

1. **Werkzaamheid** tegen COVID-19 controleren
 - Middel moet bacterie-, schimmel en virusdodend zijn. Specifiek voor COVID-19 moet het product conform zijn aan de Europese norm EN 14476 (staat vermeld op de verpakking)
 - Bij twijfel kan men de fabrikant raadplegen, maar opgelet voor foute informatie door leveranciers!

- Lijst van toegelaten producten is te vinden op de website van FOD volksgezondheid <https://www.health.belgium.be/nl/covid-19-tijdelijke-toelatingen#1>
 - Schoonmaakproducten die u gebruikt in de keuken moeten het HACCP-label hebben.
2. **Concentratie** van het product
- Afhankelijk van de productsamenstelling
 - Steeds rekening houden met de eigen veiligheid: bv. hoe hoger de concentratie aan chloor in een oplossing hoe meer werkzaam, maar door de hogere concentratie neemt ook het gezondheidsrisico toe.
 - Nagaan of het contactoppervlak dat we willen desinfecteren het product kan verdragen
 - Er is een verband tussen de concentratie en de contacttijd
3. **Inwerkingstijd** van het product
- inwerkingstijd = contacttijd = de tijd die nodig is om het virus te doden door een bepaalde concentratie van een specifiek ontsmettingsmiddel (= tijd dat het oppervlak nat moet blijven)
 - Voor combinatieproducten moet de contacttijd individueel nagekeken worden.
 - Voor 0,1% chlooroplossing is de contacttijd 5 minuten
 - Voor alcoholoplossingen is de contacttijd 1 minuut
4. **Houdbaarheid** van het product
- Vervaldatum indien ongeopend
 - Indien geopend: de houdbaarheid verschilt van product tot product en is te vinden op de verpakking. Belangrijk: vermeld op de verpakking de datum van openen en idealiter ook de einddatum van houdbaarheid.
 - Voor 0,1% chlooroplossing: elke 24 uur moet u een nieuwe oplossing maken. Steeds de bereidingsdatum vermelden op de verpakking.

Alcoholoplossingen:

- Enkel te gebruiken voor het ontsmetten van kleine oppervlakken (< 0,5 m²). Niet gebruiken voor grote oppervlakken omwille van brandbaarheid en kans op bedwelming.
- Na reinigen en drogen van het oppervlak, het oppervlak inwrijven met een doek gedrenkt in (min)70% alcoholoplossing en laten drogen aan de lucht.
- Contacttijd is 1 minuut: 1 minuut laten drogen alvorens het contactoppervlak opnieuw kan gebruikt/aangeraakt worden.

Chlooroplossingen:

Enkel een tijdelijke oplossing, in afwachting van de beschikbaarheid van een ander desinfectiemiddel of combinatieproduct in de werking. Voor het ontsmetten van kleine oppervlakken kan ook een chlooroplossing gebruikt worden, maar een alcoholoplossing geniet de voorkeur.

Desinfecteren met een chloormiddel is zeer arbeidsintensief. Het is dan ook aan te raden om zo snel mogelijk een geschikt 2 in 1 reinigings- en ontsmettingsmiddel aan te schaffen.

1. Aandachtspunten

- Steeds bereiden (en gebruiken) in een goed verluchte ruimte:
 - Kan op ademhaling inwerken
 - Kan de ogen irriteren
 - Impact op huid, irritatie
 Risico is vrij laag bij een verdunning 0,1% chlooroplossing
- Draag ter bescherming bij de bereiding een masker, handschoenen en oogbescherming
- Concentratie niet lager (niet meer werkzaam), maar ook niet hoger dan 0,1% (gevaar gezondheid)
- Dagelijks vers te bereiden. Indien overschot van vorige dag: weggieten in het toilet

2. Bij desinfecteren met een chlooroplossing:
 - Raam open zetten zodat de ruimte voldoende kan verluchten
 - Alle oppervlakken eerst reinigen
 - Alle oppervlakken vervolgens spoelen met zuiver water
 - Alle oppervlakken tenslotte ontsmetten met 0,1% chlooroplossing
 - Contacttijd: 5 minuten laten inwerken (nat laten, aan lucht laten drogen), alvorens contactoppervlak opnieuw mag gebruikt worden
 - Alle oppervlakken naspoelen met zuiver water
 - Voor elke stap moet u een verse schoonmaakdoek gebruiken

3. Bereiding: 0,1% chlooroplossing wordt vers gemaakt met chloortabletten (voorkeur) of met huishoudelijk bleekwater:
 - Chloortabletten oplossen in handwarm water.
 - Hoeveel tabletten nodig zijn is afhankelijk van het gewicht van de tablet en van het % actieve chloor aanwezig in het tablet
 - Voorbeeld:
Chloortablet (bv. Suma Tab®) weegt 2,7g en geeft 55% actief chloor vrij. Dit is dus 1,5 g actief chloor per tablet. Om een chlooroplossing van 1000ppm (=0,1%) te maken moet er per 1,5 l water 1 tablet worden opgelost.
 - Bleekwater moet verdund worden in koud water.

Commerciële concentratie chlooroplossing	% actief chloor	Hoeveelheid geconcentreerde chlooroplossing	Hoeveelheid geconcentreerde chlooroplossing
chlooroplossing 8°	2,6 %	40 ml per liter water	200 ml per 5 liter water
chlooroplossing 10°	3,2 %	32 ml per liter water	160 ml per 5 liter water
chlooroplossing 12°	3,6 %	26 ml per liter water	130 ml per 5 liter water
chlooroplossing 15°	4,75 %	20 ml per liter water	100 ml per 5 liter water
chlooroplossing 20°	5,5 %	16 ml per liter water	80 ml per 5 liter water

Combinatieproducten

De voordelen van gecombineerde producten:

- Slechts 1 bereiding nodig
- Tijdbesparend en handig in gebruik
- Hebben soms een lagere contacttijd (bv. 1 minuut)
- Vaak minder schadelijk voor materialen (bv. minder corrosief)

Het gebruik van een combinatieproduct is dan ook sterk aan te raden.